

Haridusministeeriumi Teataja

AMETLIK AJAKIRI.

Ilmub tarviduse järgi, umbes 20 vihikut aastas. Toimetuse asukoht ja aadress:
Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telefon 453-49.

Nr. 6.	2. mail 1936.	Nr. 6.
--------	---------------	--------

Haridusministeeriumi 1936. a. 28. aprilli ringkiri nr. 3164 kodukaunistamise hoogtööst osavõtmise asjas.

Haridusmin. koolivalitsuse 1936. a. 28. aprilli ringkiri nr. 3156 raamatukogude asjas.

Haridusministeeriumi 1936. a. 25. aprilli ringkiri nr. 3154 õpilaste kehaarenemise lehtede pidamise asjas.

Haridusmin. koolivalitsuse 1936. a. 1. aprilli ringkiri nr. 33103 tuberkuloosi vastu võitlemise asjas.

Väljavõte Tariifinõukogu otsusest 3. aprillist 1936 raudtee reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 147 muutmise ja täiendamise kohta.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute nimestik.

AMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi 1936 a. 28. aprilli ringkiri nr. 3164 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide õppejõududele kodukaunistamise hoogtööst osavõtmise asjas.

Käesoleval kevadel alustati hra Riigivanema heakskiitmisel ja hra Riigivanema patronaažil kodukaunistamise hoogtöö, mis kuulutatakse üldrahvuslikuks ülesandeks ja teostatakse üleriiklikult nii maa ja alevite kui ka linnade ulatuses. Kodukaunistamise hoogtöö ülesannetesse kuulub kodude ja koduümbruse välisilme tõstmine ja arendamine, avalikkude paikade ja hoonete välisilme korrastamine ja kaunistamine, puisteede ja parkide rajamine ning istutamine, mälestusmonumentide ümbruse ning mälestuspaikade kaunistamine, kirikute ümbruse ja kalmistute korrastamine ning kaunistamine ja kaasaitamine Eesti lipu aktsiooni teostamisele. Kodukaunistamise hoogtöö juhtimiseks ja teostamiseks luuakse üleriiklik organisatsioon, kelle organiteks on peakomitee ja tema juhatus, tehnilised komiteed,

maakomiteed, vallakomiteed ning linnade ja alevite komiteed, kusjuures linnades ja alevites komiteede tegevusse kutsumine on vastavate linnapeade ja alevivanemate ülesandeks, valdades aga vallavanema ülesandeks, nii et igas omaette eralduvas valla osas oleksid komiteede hoogtöö teostamiseks. Komiteede koosseisu kutsutakse kohapealsete seltside ja ühingute juhtivaid jõude, üksikuid juhtivaid tegelasi ja kohapealseid eriteadlasi, üldse isikuid, kes võivad olla kasulikud hoogtöö propageerimisel ja teostamisel.

Et kodukaunistamise aktsioonil ja hoogtööl on peale üleriikliku ja rahvusliku tähtsuse ka suur kasvatuslik väärtus, siis loomulikult tuleb koolil kui kasvatusasutusel sellest aktsioonist ja hoogtööst osa võtta täiel määral, kasutades kodukaunistamise aktsiooni kooli kasvatuslikkude sihtide taotlemiseks ühest küljest ja teisest küljest — andes oma pere, õpetajate ja õpilaste, kaudu tõhusat kaasabi ja tuge aktsiooni läbiviimiseks. Selleks tuleb koolides anda õpilastele selgitust kodu kaunistamisest ja selle tähtsusest kui rahva kultuurilise ja esteetilise arengu sisust ja määrajast ja äratada õpilastes armastust looduse kui kodukaunistamise tähtsama elemendi vastu, nimelt armastust meie kodumaa looduse vastu, mis on küllalt ilus, et seda armastada ja uhke olla ta üle, kuna tema rüppes on kasvanud meie kodu ja tema on olnud vaimustajaks meie kirjanikkudele ja kunstnikkudele nende parimate tööde loomisel. Kuid selgituskõnedest on veel vähe, tuleb õpilasi aktiivselt rakendada kodukaunistamise hoogtöösse ja seda nii, et seekord algatud hoogtöö oleks neile armsaks ülesandeks ja kestaks nende elu lõpuni ühesuguse hooga, kandudes sealt samasuguse hooga ka edasi tulevaste põlvetele. Seepärast, et siduda kodukaunistamise aktsiooni tihedalt kooliga, tuleb õppejõududel endil innukalt osa võtta sellest aktsioonist, olla nõuandjaks ja teostajaks aktsiooni mitmekesistel aladel, üldse pakkuda igasugust kaasabi aktsiooni teostamiseks. Kuna õpetajaskond on alati valmisolekut näidanud üleriiklikel tähtsatel üritustel, siis Haridusministeerium loodab, et ta ka käesolevale üritusele end rakendab täie innuga, kuna kodukaunistamise töö on lahutamatu osa õpetaja õppe- ja kasvatustööst.

Haridusministri k.t. O. Kask.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 28. aprilli ringkiri nr. 3156 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele, koolinõunikkudele ja avalikkude raamatukogude ülalpidajatele ning juhatajatele raamatukogude asjas.

Lõppenud Raamatu-aasta on annud suurt hoogu raamatu levingule ja raamatu tarvitamisele. On märksa tõusnud nõudmine raamatu järele. Kuna meil tähtsamaks asutuseks, kust kodanikud

hangivad endale lugemismaterjali, on avalikud raamatukogud, siis tuleb viimastel seda nõudmise suurenemist arvestada ja rajada oma tegevust laiemale alusele. Kõigepealt tuleb suurendada päevade arvu, kus raamatukogu on avatud raamatute vahetamiseks, nimelt tuleb püüda, et raamatukogu oleks avatud vähemalt kahel päeval nädalas kogu aasta kestusel, kusjuures peetagu täpselt kinni raamatukogu lahtioleku tähtaegadest. Teiseks tuleb hoolitseda raamatukogude täiendamise eest uute raamatutega. Eriti tuleb panna rõhku populaarteadusliku ja rakenduskirjanduse hankimisele, kuna praegu sellist kirjandust on raamatukogudes üldiselt vähe. Edasi, raamatukogu tegevuse süvendamiseks ja laiendamiseks tuleb otsida abinõusid raamatukogude ainelise külje tõstmiseks. Selleks tuleb elustada raamatukogu nõukogu tegevust, kuid ka raamatukogude ülalpidajad — omavalitsused peavad suurendama omalt poolt toetusi raamatukogudele, kuna raamatukogu on kohalike kodanike teenistuses, seega asutus, millest kohalik omavalitsus peab olema eriti huvitatud. Üldse avalikud raamatukogud peavad muutuma kohalikkude organisatsioonide ja kohaliku omavalitsuse lemmik-ürituseks, et Raamatuaastaga tekitatud huvi rahva laiemais ringkonnis raamatu vastu ei kahaneks, vaid veelgi kasvaks, et raamat peaseks ka niisugustesse kodudesse, kus ta seni on kas täiesti puudunud või on olnud võõraslapseks. Ka revideeritagu raamatukogusid võimalikult sagedamini raamatukogude edukamate töötulemuste saavutamiseks, sest revideerimisel selguvad need puudused, mis raamatukogu tegevuse arenemist võib olla takistavad, ja pärast revideerimist on võimalik asuda puuduste kõrvaldamisele ja üldse revideerimisel antud nõuannete täitmisele.

Ülaltoodule raamatukogude ülalpidajate ja juhatajate ning teiste vastavate isikute ja asutuste tähelepanu juhtides Haridusministeeriumi Koolivalitsus palub neid võtta toodud juhendid täitmisele niivõrd, kui seda võimaldavad kohalikud olud, ja üldse avaldada algatust raamatukogude tegevuse laiendamiseks ja süvendamiseks, meeles pidades, et raamatukogu on ja jääb ka edaspidi rahva laiemale kihtidele tähtsamaks asutuseks, kust rahvas hangib lugemismaterjali oma vaimse elu tarvete rahuldamiseks ja enda edasiharimiseks.

Direktor P. Mägraken.
Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Haridusministeeriumi 1936 a. 25. aprilli ringkiri nr. 3154 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolijuhatajaile õpilaste kehaarenemise lehtede pidamise asjas.

Koolil on vaja tunda õpilase keha ja võimete arenemist, et vastavalt sellele arenemisele korraldada õpilase tööd ja tegevust. Samuti on tarvilik, et õpilase keha arenemisest oleksid teadlikud

õpilane ise ja ta vanemad. Ühtlasi on vaja koguda usaldatavat materjali meie noorsoo kehalise arengu tundmaõppimiseks, et selle põhjal juhtida otstarbekohaselt noorsoo kehakasvatust. Sel otstarbel otsustas Haridusministeerium sisse seada kõigis koolides õpilaste kehaarenemise lehed järgmistel alustel:

1. Iga õpilase kohta, alates kolmandast õppeaastast, s.o. normaalselt 11 aasta vanuselt, peetakse koolis kehaarenemise lehte lisas toodud vormi järgi; lehe suurus on 21×30 sm.

2. Kehaarenemise lehe pidamine on kooli kehakasvatuse õppejõu ülesandeks.

3. Lähemad instruksioonid kehaarenemise lehe täitmise, katsete korraldamise ja kehakasvatuse hindamise kohta on maksvad kujul, mis on antud HSM poolt kirjastatud raamatus: A. Kalamees „Algkooli Kehakasvatuse käsiraamat“ 1936, lk. 62—68 ja 70—71.

4. Kõik nõutavad mõõtmised tuleb toimetada nende abinõudega, mis koolis on olemas või õppejõududele on kättesaadavad.

5. Kehaarenemise lehed hoitakse koolis alal, õpilase üleminekul aga teise kooli saadetakse leht sinna kooli, kus õpilane õppimist jätkab.

6. Käesolev korraldus astub jõusse algkoolide suhtes 1. augustist 1937, ja kõigi teiste koolide suhtes 1. augustist 1936.

Ülaltoodud korraldusest Haridusministeerium teatab vastavate korralduste tegemiseks ja täitmiseks.

L i s a: kehaarenemiselehe vorm.

Haridusministri k.t. O. Kask.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1936 a. 1. aprilli ringkiri nr. 33103 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele, koolide juhatajale ja kooliarstidele tuberkuloosi vastu võitlemise asjas.

Haridusministeeriumi Koolivalitsus avaldab ühes käesolevaga Tuberkuloosi vastu võitlemise Liidu 25. veebruari s.a. nr. 340 ringkirja tuberkuloosi vastu võitlemise seltside juhatustele, millega ta on pöördunud ka tiisikuse ja emade ning laste nõuandlate juhatajate, linna-, maa-, jaoskonna- ja kooliarstide poole.

Kuna tuberkuloosi vastu võitlemine evib suure tähtsuse rahva tervishoiu alal ja selleks otstarbeks saavutatud abinõud annavad

Kehaarenemise leht.

Õpilase nimi ja eesnimi.		Sünniaeg.										
Kooli nimetus 1												
Klass 2												
Keha mõõdud	Vanus 3											
	Kaal 4											
	Pikkus 5											
	Rinna ümbermõõt	Sissehingamisel 6										
		Väljahingamisel 7										
		Vahe 8										
	Kopsu maht 9											
	Kehalised võimed	Jooks 60/100 m . . 10										
Jooks 400/1000 m . 11												
Kaugushüpe 12												
Kõrgushüpe 13												
Pesapalli kaugusvise Odavise +14												
Pesapalli märkivise . 15												
Kuulitõuge +16												
Kätekõverdus rippes. Ülesriplemine köiel+17												
Ujumine 25/50 m . 18												
Suusatamine 1/2/3 km19												
Uisutamine 500 m. . 20												
Punktide koguarv . 21												
Võimlemise ja mäng. hinnang 22												
Kehakasvatuse üldhinnang 23												
Edasijõudmine koolis . . 24												
Eriti harrastatavaid spordi- alasid ja saavutusi neis 25												
Hindaja allkiri ja kuupäev ning aasta 26												

Märkus: Tähekesega (+) märgitud alad algkoolis ei tule katsetamisele.

kõige paremaid tulemusi lapseas, siis Haridusministeeriumi Koolivalitsus palub koolivalitsusi, koolide juhatajaid ja kooliarste kõigiti vastu tulla Tuberkuloosi vastu võitlemise Liidu algatusele niivõrd, kui see puudutab kooliskäivaid lapsi ja koole.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Tuberkuloosi vastu võitlemise Liidu 1936 a. 25. veebruari ringkiri nr. 340

Tuberkuloosi vastu võitlemise Seltside Juhatustele.

Tuberkuloosi vastu võitlemise tegevuses on suure tähtsusega alaks laste tuberkuloosi vastu võitlemine, mis on ette nähtud ka Liidu kavades ja juhtnöörides. Selle edukamaks teostamiseks pöörduv Tuberkuloosi vastu võitlemise Liidu juhatus Teie poole alljärgnevate ettepanekutega.

I

Meil on riigis 25 emade ja laste nõuandlat, millede järelevalvele kuulub 0—7 a. vanuseid lapsi väga suurel arvul. Need asutised tegutsevad ja võivad tegutseda tähtsal määral tuberkuloosi vastu võitlemisega selles vanuses olevate laste juures.

Selle töö ühtlustamiseks ja suuremate tagajärgede saavutamiseks on väga tähtis tiheda kontakti loomine tiisikuse vastu võitlemise ning emade ja laste nõuandlate juhatajate vahel.

Tiisikuse nõuandlate juhatajail on vajalik astuda vahekorda emade ja laste nõuandlate juhatajatega ning koostada ühine tegevuskava kumbadegi ülesannete määramisega laste tuberkuloosi vastu võitlemise alal. Selles kavas on esmajärgulise tähtsusega tuberkuliinreaktsioonide teostamine laste juures 0—7 a. vanuses ja tiisikuse nõuandla poolt nakkusallikate otsimine neis perekonnis, kus on leitud tuberkuliin-positiivseid lapsi; neis perekonnis, kus avastatakse lahtist tiisikust põdevad haiged, tuleks samuti tuberkuliniseerida lapsed. Laste tuberkuliniseerimist selles eas tuleks laste nõuandlaid paluda võtta enda peale.

Aktiivset kinnist tuberkuloosi põdevate laste eest hoolitsemise küsimust (nakkusallika kõrvaldamine, toitlustamine ja raviimine puudustkannatavais perekonnis) tuleks korraldada mõlemate nõuandlate vahelisel kokkuleppel. Aktiivset lahtist tuberkuloosi põdevaid lapsi tuleks võtta tiisikuse nõuandlate hoole alla ja hoolitseda sellesse liiki kuuluvate puudustkannatavate haigete koduse ravi või asutisse paigutamise eest. Tähtsal kohal peab olema tuberkuliinpositiivsete laste röntgendiagnoosimine, mida on võimalik teostada tiisikuse nõuandlal.

II

8—15 a. lapsed kuuluvad kooliarstide järelevalvele.

Tuberkuloosi vastu võitlemise kava edukaks teostamiseks sellenavuste laste hulgas tuleks tiisikuse nõuandlail luua tihe kontakt kooliarstidega. Esmajoones on vajalik tuberkuloosikahtlasile õpilasile (kaalus mahavõtmine, kasvus seisak, t°, kõhnumine jne.) tuberkuliinreaktsiooni tegemine ja nende röntgenidiagnoosimine, mida on võimalik teostada tiisikuse nõuandlail. Õpilaste vastuvõtmiseks nõuandlas palub Liidu juhatus määrata 1 päev nädalas. Lahtist tiisikust põdevad õpilased tuleb võtta nõuandlal oma hoole alla.

Kuna tuberkuloosi vastu võitlemise küsimusele on tähtis õpilaste tuberkuloosiga nakatumise laiemas ulatuses tuberkuliinreaktsiooniga kindlaks tegemine, siis palub Liidu juhatus seda võimaluse korral algatada ja teostada kokkuleppel kooliarstidega.

Iga aktiivse tuberkuloosihaige õpilase leidmise korral tuleb selgitada ja kõrvaldada nakkus-allikas, informeerides õpilase tervisliku seisukorra üle ka vanemaid.

Tähtis on kooliarstidega kokkuleppel uurida tuberkuloosikahtlasi õpetajaid ja teisi õpilastega kokkupuutuvaid isikuid koolipersonaalist.

III

Tuberkuloosi vastu võitlemise tööle aitab kaasa nõrgaterviseliste — nii tuberkuliinpositiivsete kui ka -negatiivsete — väikelaste ja õpilaste maale saatmine suvel kosumiseks perekonnisse või suvikolooniaisse. Asutisile ja organisatsioonile, kes selle teostamise on teinud oma ülesandeks, palub Liidu juhatus kõigiti kaasa aidata.

Ärakerja käesolevast ringkirjast saadab Tuberkuloosi vastu võitlemise Liit informatsiooniks ja kontakti algatamiseks ka emade ja laste nõuandlate juhatajale, linna-, maa- ning kooliarstidele.

Abiesimees Dr. med. F. Lepp.

Sekretär Dr. med. S. Lind.

Väljavõte Tariifinõukogu otsusest 3. aprillist 1936 raudtee reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 147 muutmise ja täiendamise kohta.

RT 32 — 1936, 225.

§ 24 p. 1 teine lõige muudetakse ja pannakse maksma järgmiselt:

Ülaltähendatud tingimustel antakse algkooli 1., 2., ja 3. klassi õpilastele õppereisidel ning suvekolooniatesse sõitudel ja kuni täie 10 aasta vanuste lastele suvekolooniatesse sõitudel 70% sõiduhinnaalandust, kusjuures hinnaalanduse tunnistuses peab olema tähendatud kooli klass või laste vanus.

Kinnitan ja teen avalikkude raamatukogude võrku kuuluvatele raamatukogudele kohustuslikuks uute raamatute muretsemise käesoleva nimestiku järgi, välja arvatud lastekirjandus (liik nr. 9), Avalikkude raamatukogude seaduse täiendamise seaduse (RT 27 — 1934) § 9^a põhjal.

Tallinnas, 28. aprillil 1936. Nr. 3163.

Haridusministri k.t. O. Kask.

Avalikkudele raamatukogudele soovitatud RAAMATUTE NIMESTIK.

IX

Koostanud Haridusministeeriumi raamatukogude komisjon.

Alljärgneva Haridusministeeriumi raamatukogude komisjon lõpetab 1935. aastal ilmunud ja avalikkudele raamatukogudele soovitatud raamatute loetelu.

Komisjoni koosseis selle nimestiku koostamisel oli endine.

Liik nr. 0.

Ilukirjandus.

1. **Bornhöhe, Eduard (Brunberg, Eduard)** Tasuja. Jutustus Eestimaa vanast ajast. (Redigeerinud Aleksander Vaigla). 6. par. trükk. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 117 lk. Hind 1 kr. I.
2. **Bulver-Lytton, Edvard.** Pompeji viimsed päevad. I—II. Inglise keelest tõlkinud Marta Sillaots. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamatud nr. 54. ja 55.), 1935. — 435 lk. Hind 5 kr. I.
3. **Hallimäe, Roopi (Grauberg, Robert).** Päikese maja. Luuletused. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 105 lk. Hind 2 kr. II.
4. **Hindrey, Karl August.** Armastuskiri. Novellid. 2. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 240 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
5. **Hindrey, Karl August.** Urmas ja Merike. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 337 lk. Hind 4 kr. 75 s. I.
6. **Jakobson, August.** Töö algus. Teine romaan tsüklist „Andruksonide suguvõsa“. 2. koolidele redigeeritud tr. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 232 lk. Hind 2 kr. I.
7. **Jänes, Harald.** Valimik deklamatsioone eesti, hõimurahvaste ja välismaa kirjandusest. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 307 lk. Hind 3 kr. 25 s. II.
8. **Laidsaar, Eerik.** Noorsõdur Pension. Jutustus sõdurielust. Tartu, Noor-Eesti (Rahvaraamat nr. 6), 1935. — 157 lk. Hind 1 kr. II.

9. **Liiv, Juhan.** Ühe kirjaniku päevaraamatust ja teisi lugusid. (Kogutud teosed. Viies ja kuues anne) Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 155 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
10. **Luts, Oskar.** Kevade I. 4. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 170 lk. Hind 1 kr. 95 s. I.
11. **Luts, Oskar.** Väino Lehtmetsa noorpõlv. Jutustus. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 102 lk. Hind 2 kr. I.
12. **Metsanurk, Mait (Hubel, Eduard).** Ümera jõel. Ajalooline romaan. 2. tr. Tartu, Eesti Kirj. Kooperatiiv, 1935. — 415 lk. Hind 5 kr. 40 s. I.
13. **Mälk, August.** Öitsev meri. Romaan, Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 331 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
14. **Päts, Nikolai.** Valgeil õil. Lüürika ja eepika I. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 189 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
15. **Raud, Mart.** Kirves ja kuu. Romaan. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 357 lk. Hind 4 kr. 50 s. I.
16. **Saareots, Mart.** Raudpuur. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Tänapäeva romaan nr. 37), 1935. — 190 lk. Hind 75 s. II.
17. **Sirge, Rudolf.** Väikesed soovid. Jutustused. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 191 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
18. **Vahtra, Jaan.** Minu noorusmaalt II. Autobiograafilisi pilte ja jutustusi. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 294 lk. Hind 4 kr. 25 s. II.
19. **Vilde, Eduard,** Mäeküla piimamees. Romaan. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 191 lk. Hind 2 kr. 75 s. I.
20. **Vilde, Eduard.** Üle suure vee ja teisi kirjutisi (Kogutud teosed XXIX). Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 255 lk. Hind 3 kr. 80 s. II.

Liik nr. 2.

Usu-, mõtte- ja kasvatusteadus.

1. **Gray, A. H.** Mees, naine ja Jumal. Seksuaalküsimusi lähedes kristlikult seisukohalt. Eestistanud Salme Klaos. Tartu, Eesti Kristlik Üliõpilasühing, 1935. — 152 lk. Hind 1 kr. II.
2. **Lellep, Konstantin.** Individuaal-psühholoogilise kasvatuse põhijooni. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 121 lk. Hind 1 kr. 25 s. I.
3. **Payot, Jules.** Önne vallutamine. Prantsuse keelest tõlkinud Kusta Martinson. Tartu, Eesti Kirj. Kooperatiiv, 1935. — 229 lk. Hind 3 kr. 50 s. I.
4. **Ruus, Neeme.** Haridusolud Taanis. Tallinn, Eesti Haridusliit, 1935. — 98 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
5. **Tennmann, Eduard.** Hinge surematus. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 116 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.

6. **Tennmann, Eduard.** Maailma usundid. Peajooni võrdlevast usunditeadusest. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 45), 1935. — 111 lk. Hind 1 kr. II.

Liik nr. 3.

Ühiskonna- ja õigusteadus.

1. **Kurvits, Aleksander.** Rahvamaja. Käsiraamat rahvamajade asutamise ja ülalpidamise, ruumide ja ümbruse korraldamise ja kaunistamise ning tegevuse juhtimise ja edendamise alal. Tallinn, K.-ü. „Kooperatiiv“, 1935. — 92 lk. Hind 1 kr. 25 s. II.
2. **Ljunglund, L. — Rönblom, H. ja Lindström, R.** Poliitilised peavoolud. Konservatism, liberalism, sotsialism. Redigeerinud ja järelsõna kirjutanud P. Tarvel. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 48), 1935. — 110 lk. Hind 1 kr. I.
3. **Liideman, Karl.** Kas tunned maad? Valik artikleid ja kõnesid. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1935. — 208 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
4. **Luiga, Juhan.** Poliitilised päevamured. Artiklite kogu I ja II. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 244+218 lk. Hind 3 kr. 75 s. + 3 kr. 50 s. II.
5. **Mägiste, Juulius, ja Elisto, Elmar.** Eesti nimi. Valik uusi perekonnanimesid. Tartu, Akadeemiline Emakeele Selts, 1935. — 104 lk. Hind 50 s. II.
6. **Tammevälja, A.** Eesti kodule Eesti lipp! Juhendeid Eesti lipu muretsemiseks, paigutamiseks ja kasutamiseks. Tallinn, Eesti lipu toimikond, 1935. — 19 lk. II.

Liik nr. 4.

Keele- ning kirjandusteadus ja kunst.

1. **Sokolov, Aleksei.** Ülevaade vene kirjandusest. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 72 lk. Hind 90 s. II.
2. **Teder, Magda.** William Shakespeare ja tema „Hamlet“. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 72 lk. Hind 85 s. II.
3. **Tuglas, Fr.** Kriitika I. 2. täiend. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 240 lk. Hind 3 kr. II.
4. **Tuglas, Friedebert.** Kriitika II. 2. täiend. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 246 lk. Hind 3 kr. I.

Liik nr. 5.

Matemaatika, loodus- ja arstiteadus.

1. **Borel, Emile.** Ruum ja aeg. Tõlkinud Harald Perlitz. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 241 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
2. **Hindrey, Karl August.** Meie koduloomad ja nende põlvnemine. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 47), 1935. — 100 lk. Hind 1 kr. I.
3. **Kask, Mihkel.** Elamu- ja inimesesöödikud ning nende tõrje. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 94 lk. Hind 1 kr. I.
4. **Lao, Voldemar.** Mis on elu? Bioloogia põhiküsimusi. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav Teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 44), 1935. — 112 lk. Hind 1 kr. I.
5. **Piiper, Johannes.** Pilte ja hääli kodumaa loodusest. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 232 lk. Hind 3 kr. II.
6. Tartu ülikooli tähetorni kalender 1936. Tartu, Ülikooli tähetorni kirjastus, 1935. — 82 lk. Hind 75 s. II.

Liik nr. 6.

Rakendusteadus.

1. **Brandt, Theodor.** Kodused remonttööd. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 167 lk. Hind 2 kr. 25 s. I.
2. **Kauri-Mühlberg, Mari.** Maakodu lähem ümbrus. Selle korraldamine ja kaunistamine I. Tallinn, Eesti Maanaiste Kesksekselts, 1935. — 32 lk. I.
3. **Kiisler, Valter.** Talu- ja koduaia asutamine. Puuvilja-, marja-, köögivilja- ja iluaia rajamisest talus ja eluaseme kohal. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1935. — 72 lk. Hind 80 s. II.
4. Maja remont ja korrashoid. Koostanud Konstantin Bölau, Andrei Grauen, Aleksander Klein ja Karl Treumann. Tallinn, 1935. — 116 lk. Hind 1 kr. 80 s. II.
5. Niit ja karjamaa VII. Toimetanud Aleksander Raidla. Tallinn, Eesti Niidu ja Karjamaa Arendamise Ühing, 1935. — 113 lk. Hind 1 kr. I.
6. **Rinne, Leo.** Lühike sookultuuri õpetus algajale sooharijale. Tallinn, 1935. — 31 lk. Hind 20 s. II.
7. **Roosa, Nikolai.** Uudismaade harimine. Tallinn, K.-ü. „Agronoom“, 1935. — 91 lk. Hind 1 kr. 20 s. II.
8. Tegeliku aianduse ja mesinduse käsiraamat. I—III köide. Peatoimetaja Jaan Port. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. 624+624+488 lk. Hind 36 kr. I.

Liik nr. 7.

Maade- ja rahvasteteadus.

1. **Aavik, Johannes.** Eesti rahvalaule koolidele ja üldsusele. Täiendanud Lucie Põdras. 2. täiend. tr. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 170 lk. Hind 1 kr. 75 s. I.
2. **Kutti, S., Loorits, O. ja Tampere, H.** Valimik eesti rahvalaule. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 144 lk. Hind 1 kr. 60 s. I.
3. **Linde, Bernhard.** Rootsi. Tallinn, „Varak“, 1935. — 176 lk. Hind 3 kr. I.
4. **Ränk, Gustav.** Vana-Eesti rahvakultuur. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 41), 1935. — 115 lk. Hind 1 kr. I.

Liik nr. 8.

Ajalugu.

1. **Aspel, Aleksander.** Prantsusmaa ja Euroopa. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Elav teadus. Eesti Kirjanduse Seltsi populaarteaduslik seeria nr. 40), 1935. — 138 lk. Hind 1 kr. I.
2. **Byström, Dan.** James Cook. Vaikse ookeani vallutaja. Tõlkinud ja täiendanud August Hanko. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Suurmeeste elulood. Eesti Kirjanduse Seltsi biograafiline seeria nr. 25), 1935. — 152 lk. Hind 1 kr. 50 s. I.
3. **Grosschmidt, Eduard.** Pealuu märgi all. Mälestusi Kuperjanovi partisaanide sõjaretkilt. Tartu, K.-ü. „Loodus“, 1935. — 310 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
4. **Hiiemets, Johannes.** Augustinus. Suure usuvõitleja elu ja vaated. Tartu, Eesti Kirjanduse Selts (Suurmeeste elulood. Eesti Kirjanduse Seltsi biograafiline seeria nr. 28), 1935. — 139 lk. Hind 1 kr. 50 s. II.
5. **Kärner, Jaan.** Kadunud aegade hämarusest. Mälestusi. Tartu, Eesti Kirj. Kooperatiiv, 1935. — 162 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
6. **L.-R.** Soomusrong nr. 2. Vabadussõjas. Toimetanud Jaan Lepp, Herbert Dunkel, Jaan Pert, Tallinn, Soomusronglaste Selts „Uku“, 1935. — 97 lk. Hind 75 s. II.
7. **Roht, Richard.** Tsaari ohvitser. Mälestusi. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 202 lk. Hind 3 kr. 75 s. II.

Liik nr. 9.

Lastekirjandus.

1. **Collodi, Carlo.** Jaanike. Itaalia keelest tõlkinud Julie Sarv. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 59), 1935. — 247 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
2. **Farkas, Gyula.** Käärivad hinged. Ungari keelest tõlkinud Ants Murakin. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 57), 1935. — 215 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
3. **Hautesource, L.** Rõõmus pesakond. Prantsuse keelest tõlkinud Aleksander Aspel. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 62), 1935. — 231 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
4. **Kieviet, C. Joh.** Kuidas elas van Dick Trom. Hollandi keelest tõlkinud Ella Treffner. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 140 lk. Hind 1 kr. 50 s. I.
5. **Lofting, Hugh.** Doktor Dolittle'i postkontor. Inglise keelest tõlkinud Mart Luht. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 64), 1935. — 232 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
6. **Marryat, Frederick.** Mitšman Easy. Inglise keelest tõlkinud August Hanko. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 61), 1935. — 248 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
7. **Moore, Dorothea.** Kuus vaprat tütarlast. Inglise keelest tõlkinud Marta Randmäe. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 58), 1935. — 248 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
8. **Põldmaa, Gustav.** Mikroobide jahil. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 60), 1935. — 237 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
9. **Sillaots, Marta.** Trips, Traps ja Trull. Jutt väikestele lastele. Tartu, Noor-Eesti, 1935. — 78 lk. Hind 1 kr. II.
10. **Stiernstedt, Marika.** Ullabella. Rootsi keelest tõlkinud Adelaide Lemberg. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 63), 1935. — 239 lk. Hind 2 kr. 50 s. I.
11. **Treller, Franz.** Gautšo poeg. Saksa keelest tõlkinud Johan Lõhmus, ps. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 65), 1935. — 231 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.
12. **Wiggin, Kate D.** Päikeseoja Becky. Inglise keelest tõlkinud Leida Kalling. Tartu, K.-ü. „Loodus“ (Looduse kuldraamat nr. 56), 1935. — 208 lk. Hind 2 kr. 50 s. II.

Tallinnas, 27. aprillil 1936.

Haridusministeeriumi raamatukogude komisjoni juhataja Joh. Aavik.

Asjaajaja R. Alas.

MITTEAMETLIK OSA.

Teateid Haridusministeeriumi ametnikkude teenistusse määramise alal.

Haridusministeeriumi kantseleisse on määratud ametisse, arvates 1. aprillist 1936, endise Haridus- ja sotsiaalministeeriumi kantselei järgmised ametnikud:

Aleksander Kurvits — kantselei direktoriks (ühtlasi juriskonsuldiks);

Paul Viilup — majandusjuhatajaks;

Canditus Roost — sekretäriks;

Ruben Voormansik — pearaamatupidajaks;

Ado Andre — vanemaks raamatupidajaks;

Maimu Uuli — registraatoriks-raamatukoguhoidjaks;

Valter Suigusaar — vanemaks arveametnikuks;

Rudolf Abramoff — asjaajajaks-varahoidjaks.

Juhan Jaik on nimetatud Haridusministeeriumi kantseleisse ametisse nõuniku k. t., arvates 1. aprillist 1936.

Eerik Laid on nimetatud Haridusministeeriumi teaduse- ja kunstiosakonna muinasvarade inspektoriks, arvates 1. maist 1936.

Haridusministeeriumi teaduse- ja kunstiosakonna kultuurkapitali raamatupidaja-asjaajaja k. t. August Peelpalu on nimetatud nim. osakonna kultuurkapitali raamatupidajaks-asjaajajaks, arvates 1. aprillist 1936.

Heinrich Norman on nimetatud Haridusministeeriumi kutsekuse osakonna haridusnõunikuks, arvates 1. maist 1936.

Teadaanne

ajakirjas „Haridusministeeriumi Teataja“ tarvitavate lühenduste kohta.

HM — Haridusministeerium,

HMT — Haridusministeeriumi Teataja.

Riigi Teatajas 1936. a. 1. märtsist kuni 1936. a. 1. maini avaldatud seaduste ja määruste nimestik teaduse, kunsti ja hariduse alal.

Kooliealiste laste nimestiku pidamise määrus, RT 20 — 1936, 135. (See määrus on avaldatud ka HSMT 3 — 1936. Selle määruse maksmahakkamisega kaotas maksvuse Haridusministeeriumi määrus kooliealiste laste nimekirjade pidamise kohta koolivalitsustes, mis avaldatud RT 106 — 1922 ja ka „Haridusalas“).

Keskkooli tunnikava määruse muutmise määrus, RT 20 — 1936, 136. See määrus on avaldatud ka HSMT 4 — 1936).

Valitsemise korraldamise seaduse muutmise ja täiendamise seadus, RT 22 — 1936, 150. (Selle seaduse vastavad paragrahvid on avaldatud ka HSMT 4 — 1936).

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli seaduse muutmise seadus, RT 24 — 1936, 158. (Selle seadusega on muudetud nimet. seaduse vastavad paragrahvid, mis on avaldatud RT 122/123 — 1925 ja ka „Haridusalas“.)

Tööstuskooli lõpetajate meistri kutse omandamise korraldus, RT 27 — 1936, 172. (See korraldus on avaldatud ka HMT 5 — 1926).

Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise seadus, RT 29 — 1936, 187. (Haridusministeeriumi koosseis).

Riigiteenistuse seaduse muutmise ja täiendamise seadus, RT 31 — 1936, 208.

Tariifinõukogu otsus 3. aprillist 1936 raudtee reisijate ja pagasi-veotariifi nr. 147 muutmise ja täiendamise kohta, RT 32 — 1936, 225.

Haridusministeeriumi vabateenijate koosseisu määrus, RT 33 — 1936, 238.

Tartu Ülikooli õppejõudude ja eripalgaliste teenijate tasude seaduse muutmise seadus, RT 34 — 1936, 245.

